

IN CAROLI QVINTI AV-
GVSTI HISPANIAE REGIS, ILLVSTREM CON-
stitutionem in Madritensi conuentu editam, quæ de non melioran-
dis filiabus dotis ratione loquitur, enarratio per GASPAREM
BAETIVM iuris studiosum, & in Granatenſi Senatu aduo-
catum, In qua ſupra centum huius legis limita-
tiones ampliaciones & declarationes
continentur.

33

AD ILLVSTRISSIMVM ET CLARISSI-
mum dominum. D. DIDACVM SPINOSAM
Regij Senatus Principem.

CCCCC
23

Joan de Maxera Bolanos

GRANATAE.

Apud Hugonem Menam.

CVM PRIVILEGIO.

DON PHELIPPE Por la gracia de DIOS Rey de Castilla, de Leon, de Aragon, de las dos Sicilias, de Ierusalem, de Navarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Mallorcas, de Sevilla, de Cordoua, de Corcega, de Murcia, de Jaen, de los Algarues, de Algezira, de Gibraltar, de las yslas de Canaria, Indias yslas y tierra firme del mar Oceano, Conde de Flandes y de Tirol, &c. Por quanto por parte de vos el Licenciado Gaspar de Baega nos fue echada relacion que vos auades escripto vt tratado sobre el capitulo ciento y vno delas cortes de Madrid del año de treynta y quatro q̄ habla sobre las dotes, sobre laqual materia no auia nada escripto, y era vtil y necessario, y nos suplicastes mandassemos ver el dicho tractado, y daros licencia para q̄ lo hiziesedes imprimir y hazer os merced de dar privilegio, para que otro nolo imprimiesse sin nuestra licencia, o como la nuestra merced fuesse, loqual visto por los del nuestro consejo se hizieron las diligencias que la pregmatica por nos nueuamente fecha dispone. Y fue acordado que deuamos mandar dar esta nuestra carta para vos en la dicha razon, E nos touimos lo por bien, y por la presente damos licencia y facultad a qualquier impressor destos nuestros reynos, para q̄ pueda imprimir el libro del dicho tractado sin que por ello cayga ni incurra en pena alguna. Y mandamos que despues de impresso no se pueda vender ni venda sin que primero se trayga al nuestro consejo juntamente con el original que en el nuestro consejo se vio, que va rubricado y firmado al fin del, del maestro Alexo de Vanegas para que se vea si la dicha impresion esta conforme al original, y seos de licencia para lo poder vender, y se tasse el precio que por cada volumen viereades de auer, so pena de caer e incurrir en las penas contenidas en la dicha pregmatica y leyes de nuestros reynos dada en Madrid a veynte y ocho dias del mes de Septiembre de mil y quinientos y sesenta y dos años.

El Marques

El licenciado Vaca
de Castro.

Doctor
Anaya

El licenciado
Villa Gomez

El licenciado
Morillas.

El licenciado
Agreda.

Yo Pedro del Marmol escrivano de su sacra. M. la fize escreuir por su mandado con acuerdo delos de su consejo.

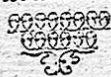
CRANATAE

Apud Hugonem Monachum

ANNO DOMINI MDCXII

Illustrissimo & Clarissimo Domino. D. DI-

D A C O S P I N O S Æ Regij Senatus Principi. G A S P A R B A E-
T I V S iuris studiosus, & in Granatenſi Senatu
aduocatus. S. D.

*V*M ante annos nouem (Princeps illuſtriſſime) hunc de non melio-
randis dotis ratione filiabus tractatum elucubrarem, nuper pinguius
nactus otium quadam retexui quadam locupletari mutui quadam
totumq; opus à capite (& aiunt uſq; ad calcem) recognoui. In publicū
autē illud emiſſurus, tu unus ante omnes fortuna atq; natura eximius ornamentis cla-
riſſimus occuſiſti cui meas haſce vigilias dicarem, tum propter generis antiquam no-
bilitatem præcellentis iudicij vim & in me haud vulgarem affectum, tum quoniam
publico omnium iuditio nemo te uno Chriſtiana probitate ſpectatior, nemo admi-
rabiliſſima doctrina, nemo generoſis moribus ornatiſſima hac ætate noſtra conſpectus ſit.
Veræ enim virtutis grauis exornator, iſtius ampliſſimæ dignitatis verū fructum exi-
ſtimas, ornare virtutem, ingenia fouere, alere literas quibus nihil eſt q̃ in æternitatem
uſq; magis duret. Eſto ſemper, iſtius animi inclite princeps, Maſte virtute, ſic itur ad
aſtra. Erit tibi hoc apud poſteros & apud omnes cogniti orbis gentes maximè glo-
rioſum q̃ Hiſpaniam noſtram fœcundam olim acerrimorum ingeniorum altricem ac
nunc opibus religione & rerum geſtarum gloria totius occidentis clariſſimam ſed ta-
men eruditionis laude ultimam ex ærea auream explumbea nitidam deterſaq; rubigi-
ne ſplendidam alendo ingenia redideris, Optimorum enim ſtudiorum candidatos non
ſolum præmiis exhortariſ ſed liberalitate demereriſ humanitate allicis autoritate fo-
nes ſplendore ornas & illuſtras, Illud vero præclare feceriſ atq; adeo regia ſi opuſcu-
lū hoc (ut nihil aliud certe honeſtū.) ingenuaq; tibi dicatū alacriter & generoſe ſuſce-
periſ, neq; dubito quin id ſi facturus. Cum virtute animi vitæ innocentia & Chri-
ſtiana integritatis laude, vniuerſos noſtræ ætatis maximos viros merita conſenſu om-
nium gloria plenus antecedeſ. Vale Granata. Idibus Septembris. 1566.

INDEX CAPITVM

huius tractatus.

QUANTVM DE IVRE regio & ciuili, pater filie posset dare in dotem, ante conditam istam legem & vsq; ad quam summam, cogi posset. Hodie autem, quantũ dare possit, & debeat, & quot in rebus hæc lex corrigat ius commune, & regium. CAPVT. 1.

¶ An dispositio huius legis valida sit an iusta & æqua & qua ratione prodita fuerit. Cap. 2.

¶ An filia dotis ratione meliorari possit in minori summa quã tertia & quinta pars bonorum scilicet in particula vltra legitimã: & an saltem admitatur melioratio quando non exceditur summa hic præscripta. Cap. 3.

¶ An hæc lex practicanda sit in eo qui non habet redditus annuos, & quid si sint redimibiles, vel ad vitam, an standum sit præfinitioni huius legis. Cap. 4.

¶ An hæc lex locum habeat quando pater constituit vel auget dotem filie iam maritatę, & an ex augmento rei paternę filia possit petere augmentum dotis. Caput. 5.

¶ Si nullus extat masculus, an filia dotis ratione meliorari possit, & an saltem hoc admitatur quãdo masculus non extat, & omnes filie sunt nuptę præter eam quę dotis ratione melioratur. Cap. 6.

¶ An hæc lex habeat locum in filio masculino, & an seruanda sit in nepte ex masculino & in neptibus & auo. Cap. 7.

¶ An hæc lex seruanda sit in filiabus nobilium habentium primogenia alienari prohibita, ita quod si nõ possint filias meliorare dos non sufficiet ad alimenta filiarum, & an filio spurio vltra quintam bonorum partem dari possit si quinta alimentis non sufficit. Caput. 8.

¶ An filia vnica dotis ratione meliorari possit, & an melioratio reuocetur si alij liberi post nascantur, & quatenus reuocetur an scilicet pro legitima denuo nati relicta tertia & quinta parte filiarum meliorate, an vero in totum reuocetur, ita quod dotata & denuo natus sint æquales. Cap. 9.

¶ Quid si post dotem filie constitutam, ceteri filij moriantur, aut ex delicto vel monachatu non succedant, aut quia paternis facultatibus renuntiarunt, vel meliorationem consenserunt, an valeat melioratio dotis nomine facta. Cap. 10.

¶ An mater possit filiam meliorare dotis ratione, & an pater & mater simul dotando possint excedere præfinitionem huius legis, & an saltem filia vltra summam huius legis accipiat quan-

do habet bona matris, vel aliunde quesita, & an dos de per se secreto data à matre peti possit solutione matrimonio. Cap. 11.

¶ An hæc lex practicanda sit in dote quam filius constituit matri vel frater sorori. Cap. 12.

¶ An dispositio huius legis, seruanda sit, si omnes filij & filia sint naturales, an scilicet tunc pater vel mater possint filiam dotis ratione meliorare, & an fratres naturales, vel legitimati, vel adoptati, impediant filiam vnicam legitimam, meliorari dotis ratione. Cap. 13.

¶ Dispositio huius legis, an seruanda sit in dote quæ datur monachæ monasteriū ingredienti. Cap. 14.

¶ An filia eius qui societatem bonorum omnium contraxit possit dotari de bonis societatis, vltra summam hic præfinitam, & quid in dotata à iudice vel tutore. Caput. 15.

¶ An dispositio huius legis locum habeat in dote quæ datur secundo loco filia secundo nubenti. Caput. 16.

¶ An pater possit meliorare dotis ratione filiam de se bene meritam vel parem donationem in se conferentem. Cap. 17.

¶ An præfinitio huius legis locum habeat, quando filia seipsam dotat inscio aut inuito patre. Et an dos quam constuprator dat virginis deflorate possit excedere

summam hic præfinitam. Cap. 18.

¶ An locans matrimonio filiam, possim filio eius primogenito nascituro, donationem immensam conferre, comprehendentem tertiam & quintam bonorum partem. Cap. 19.

¶ An filia meliorari possit dotis ratione in testamento & generaliter extra contractum inter viuos an meliorari possit. Cap. 20.

¶ An melioratio facta dotis ratione, valeat si fiat ante nuptias, & an saltim rata maneat si matrimonium non sequatur, vel contractum detegatur inualidum. Caput. 21.

¶ An pater supra summam hic præfinitam, possit dotis nomine promittere se vocaturum primo loco filiam ad successionem primogenij à se instituendi, primo inquam loco post filium masculum in quo primogenium instituit. Item an censeatur meliorata filia de cuius legitima pater dotis ratione iubet vt non deducatur portio ad maiusculum. Caput. 22.

¶ An pater possit dotis nomine meliorare filiam si habeat ex libertate regia rem in qua eam meliorat, & quid si ratione dotis ei renuntiat committatum vel ducatum, an si excedatur legitima ressecanda sit dotis præstatio. Caput. 23.

¶ An supra legitimam pater possit re-

Capitulum

remittere genero ius quæsitum vel quærendum & quid si non sit liquidum. Cap. 24.

¶ An melioratio dotis ratione valeat, si ita fiat vt incertum sit an ad filiam dotatam an vero ad cæteros filios pertinere debeat, & an computandum sit quòd filia vel genero præstatur in pœnam vel interesse dotis non solutę. Caput. 25.

¶ An censeatur meliorata, filia cui præter summam hic præfinitam datur in dotem ius patronatus, vel officium aliquod marito puta tabellionatus, vel decurionatus, & an saltem liceat patri meliorare filiam ex fructibus rerũ suarum. Cap. 26.

¶ An melioratio dotis ratione facta valeat si summa excedens legitimam sit modica. Caput. 27.

¶ An cum tractatur de computanda substantia paterna vt videatur an dos contineat meliorationem, deducenda sint quæ pater debet. Cap. 28.

¶ An meliorans filiam dotis ratione peccet mortaliter, & an melioratio confirmetur iuramento & an ipsa filia possidens dotem tuta sit in conscientia. Cap. 29.

¶ Quod non admititur fraus aduersus hanc legem, & quot modis possit excogitari. Cap. 30.

¶ Quod tempus sit inspiciendum vt intelligatur an filia sit meliorata, & vt melioratio vel cor-

ruat, vel valeat, & quid si data dote pater diues egestate præmittitur, an diminutis facultatibus patris diminuatur dos. Cap. 31.

¶ An melioratio dotis ratione facta, reuocari possit cõstante matrimonio, & an si reuocetur maritus possit de negare solutionẽ arrarum. Cap. 32.

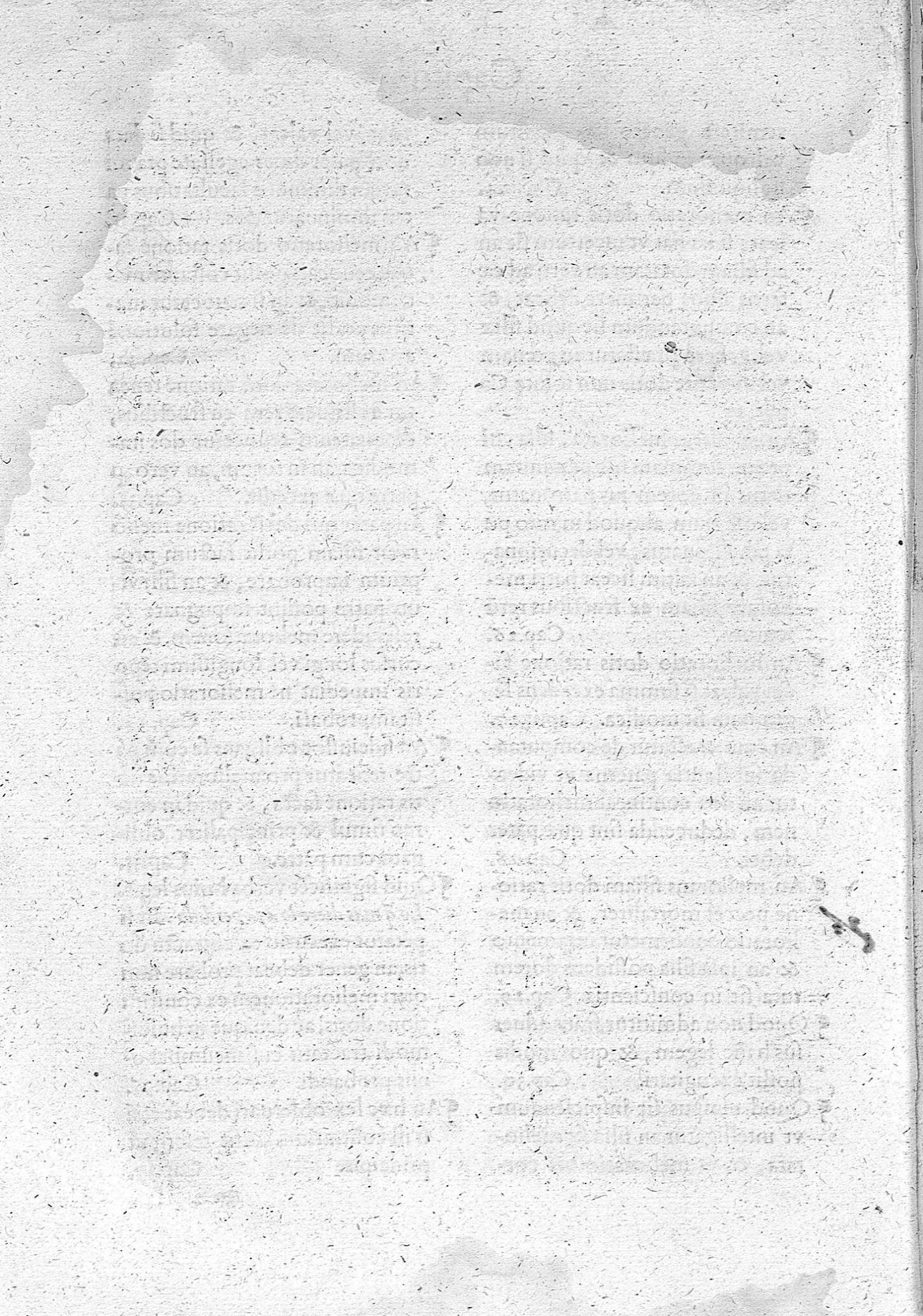
¶ An meliorata dotis ratione teneatur restituere rem cũ fructibus, & quatenus reuocetur dos immodica, an in totum, an vero p parte quæ excedit. Cap. 33.

¶ An pater qui dotis ratione meliorauit filiam possit factum proprium improbare, & an filij viuo patre possint impugnare & rescindere meliorationem, & an cursus longi vel longissimi tẽporis impediatur ne melioratio possit improbari. Cap. 34.

¶ An fideiussor obligans se cum patre teneatur pro melioratiõe dotis ratione facta, & quid in correo simul & principaliter obligato cum patre. Cap. 35.

¶ Quid significet verba huius legis. *Lo q mas diere lo aya perdido*. Et si petatur executio ex cõtractu dotis, an gener debeat probare non oriri meliorationem ex constitutione dotis, ac denique in huiusmodi tractatu cui incumbat onus probandi. Cap. 36.

¶ An hæc lex obseruari debeat etiã si in contrarium adsit rescriptũ principis. Cap. 37.

INDEX ALPHA- beticus.

CTVS NVLLVS EX DE
fectu solemnitate non conualefcit
nifi poſtea ratificetur. fol. 34. nu. 83.
Arrogatus ſeu adoptatus debetur legi
timos. c. 13. fol. 103. nu. 25.

Appellatione dotis venit dos quæ filia monachæ
dator. c. 14. fol. 105. nu. 8.

Abbatiffa non poteſt plus petere quam neceſſa-
rium eſt alende moniali. fol. 108. nu. 30.

Alimenta præſtanda à patre, etiam ſi filia pro-
pria culpa bona amiſſerit. c. 26. fol. 116. nu. 18.

Arra an poſſit dari ultra decimam partem bo-
norum ante matrimonium. fol. 128. nu. 14. &
fol. 129. nu. 1.

Alienabilis res ſemel facta perpetuo manet alie-
nabilis. fol. 134. nu. 6.

Arra an poſſit cum iuramento dari ultra ſum-
mam præſinitam. fol. 146. nu. 4. & nu. 6.

Arrarum ſolutio an reuocari poſſit ſi dos reuoce-
tur & quid ſi reuocatur quia immodica. fol. 156
nu. 18.

Alimenta an dāda iuxta dignitatē. fol. 50. nu. 31

Auus an poſſit meliorare dotis rōne. f. 41. n. 27.

Authen. res quæ an ſit correctæ per hanc legem.
fol. 48. nu. 23.

Actum ipſo iure nullum poteſt agens improbare
fol. 84. nu. 82.

B

¶ Bona mulieris dotalia an pro dote filia poſſint
alienari. fol. 81. nu. 47.

Bona minori alienari poſſunt pro ſorore dotan-
da. fol. 97. nu. 29.

Bona reſtitutioni ſubiectæ alienari poſſunt ad
dotandas filias. fol. 44. nu. 3.

Bene meritorum ratione poteſt filia meliorari.
ca. 17. fol. 119.

C

¶ Contractus factus à muliere abſque licentia
viri, valet ſi viro ſit proficiuus. fol. 81. nu. 54.

Cōtractus factus inter filiam nuptam & patrē
abſque viri licentia non valet. fol. 81. nu. 56.

Coniunctio ſanguinis facit præſumi donationem
fol. 90. nu. 142.

Correus debendi obligatus ex cauſa lucratiua, nō

repetit à correo etiam ſi ſoluat. c. 12. fo. 93. n. 5.
Correus obligatus ſimul cum eo ad quem onus
pertinet cenſetur fideiuſſor. c. 12. fo. 93. nu. 6.

Conſenſus neceſſarius non inducit donationem.
cap. 25. fo. 110. nu. 16.

Congrua dos relinquatur arbitrio iudicis, & quid
iudex inſpicere debeat. c. 25. fo. 111. nu. 18.

Cauſa nō dicitur pia quando præiudicium ſit ali-
cui. c. 27. fo. 118. nu. 6.

Contractus inter viuos factus in teſtamento an
poſſit reuocari. 128. nu. 16.

Cauſa oneroſa quæ ſit. fo. 132. nu. 37.

Conſtante matrimonio an reuocetur dos immo-
dica. ca. 32. fo. 156. & quid ſi gener eſt dolo de-
ceptus. nu. 13. & 14. ibid.

Cōditio ſi ſine liberis deceſſerit nō videtur defeciſ-
ſe ſi quis habeat filio naturales. fo. 65. nu. 28.

Conſenſus filij vt mater tranſeat ad ſecundas nu-
ptias ad hoc vt poſſit excedere præſinitionem. l.
hac adicſtali non eſt ſufficiens. fo. 68. nu. 58.

Conſanguineus præter præſentiam & taciturni-
tatem debet facere aliquem actū. vt videatur
conſentire. fo. 71. nu. 85.

Conſenſus & aprobatio meliorationis eis ſolum
nocet qui aprobant. fo. 71. nu. 89.

Contractus celebratus ſine conſenſu episcopi ab
eccleſia reconualeſcit ſi per partes aprobatur &
episcopus ratum habeat. fo. 72. nu. 98.

Cuſſu temporis non obſtante dos immodica re-
uocari poteſt à filiis vel eius heredibus. fo. 161.
nu. 11.

Correus obligatus pro dote immodica cum patre
an teneatur. ca. 35. nu. 12. fol. 159.

Conſenſus filiorum validat meliorationem ratio-
ne dotis & qualis eſſe debeat. fo. 72. nu. 94.

D

¶ Donatio conſtante matrimonio facta à matre
filia non valet. fol. 82. nu. 64.

Dotis conſtitutio à matre inſcio vel inuito patre
facta, ſoluto matrimonio an teneat. 82. nu. 68

Dominium quæſitorum conſtante matrimonio
tranſit in vxorem ipſo iure abſque aprehenſio-
ne. fol. 86. nu. 106.

Dominium & poſſeſſio acquiſitorum conſtante
matrimonio pertinet ipſo iure ad vxorem.
fol. 87. no. 120.

Dos

fiat à los herederos. Hoc verbum *herederos* quoties agitur de re nostræ simili, intelligitur de filiis. Ita docet Bar. & Alex. col. 1. & Iaso. nu. 31. in l. Gallus. §. quidam recte. ff. de libe. & posthu. Bar. & cæteri in l. ex facto. §. fin. ff. ad Trebel. Et quanuis hæc verba non contineantur in lege sed in libello Carolo regi oblato, explicant mentem legis, quæ ut ex eius decreto aparet postulationi sese cõformat. Petitum enim fuit ne dos excedat legitimam, & quòd si excesserit præstatio ipso iure nulla sit & eius transeat ad hæredes. Rex autem præcipit ne dos excedat legitimam. ibi. *No pueda mejorar*, & contra factũ decernit esse nullum ipso iure, ibi. *sea en si ninguno*, & ius ad nimiam portionem ad hæredes pertinere constituit, neque quicquam filiam vel generum adquisiuisse, sed quicquid excedit amisisse etiam si de facto eis traditum fuerit.

6 ¶ Rursus cum lex condita fuerit ne legitima cæterorum filiorum minuatur ut dixi late capite. 2. Certe si portio in dotem data aliis applicaretur quam filiis, læderentur filij & eorum legitima minor esset absque utilitate sororis. Præterea probatur hæc opinio. l. 1. titulo, *de las arras*. lib. 3. fori. vbi si quis det, arras ultra summam in lege præfinitam, consanguinei propinquiore possunt repetere partem excedentem. Ita ibi definitur, & notat Lupus. i. rubrica. de donationibus. inter virum, & vxorẽ. §.

24. & circa, n. 1. fol. 14. Rursus quòd dos immodica sit diuidenda inter filios pro parte quæ immodica est, probatur expresse in. l. 29. Tauri. in fine.

7 ¶ Sic in casu. l. hac edictali. C. de secund. nupt. præfinitur dos quam vxor potest dare secundo marito, & definitur ut pars excedens applicetur filiis, & declarat Corneus. cõfilio. n. 8. col. 1. lib. 1. & consil. 33. lib. 1. His conuenit quòd pœna priuationis vel amissionis bonorum imposita per legem videtur imposita fauore eorum propter quos condita est lex. Ita notat Bar. in l. vxorem. §. hæres. ff. de leg. 3. ex quo Bart. infert illis bona applicanda esse. Facit. l. post legatum. §. amittere. ff. de his quibus. ut indignis.

8 ¶ Sic quando quis remouetur à lucro contemplatione alicuius, illud lucrum ei debet applicari cui lex vel testator fauore voluerunt. l. si legatarius. C. de lega. l. 2. §. si. & ibi Bar. ff. de collatio. bonorum. scribit Ias. in l. seruo. §. si testator. nu. 4. ff. de leg. primo. Hæc autem lex condita est ne nimia dos minuat legitimam cæterorum filiorum & filiarum, ergo eis pars excedens applicanda est. Quod comprobatur quia si statutũ dicat ut mulier non possit disporre ultra quartam in præiudicium filiorum, videtur augere legitimam filiorũ & eis fauere. Ergo cum hic lex dicat dotem non posse dari ultra legitimam, certe fauore cæterorum

rū filiorū lex cōditavideatur. vt p So
ci. cōf. 84. nu. fi. li. 1. qui plures citat.

- 9 ¶ Sic & pœna à lege imposita nisi
propter publicam vtilitatē impona
tur applicanda est parti cuius fauore
lex pœnā imponit. Ita docet Ang. &
Alexā. nu. 20. in. l. si quis id quod. ff.
de iurisdic. omni. iudi. Bal. in. l. vna
n. 43. versiculo sexto quæritur. C. de
his qui. pœnæ nomine. & in Auth.
cui relictū. C. de edicto. diui Adria.
tollen. & probatur ex Bar. in. l. Agra
ria. ff. de termi. moto. ex Bal. in. l. si
ecclesia venerabilis. C. de Episcop.
& clericis. Ergo cū hæc lex prodita
sit fauore filiorū qui adsunt præter
dotatam, & fauore parentū ne facul
tates proprias immodicis sumpti
bus exhauriāt, sequitur pœnā amif
sionis hic impositam vtrisque apli
candam, filiis quoniā habent ius re
petendi immodicā dotem cum fru
ctibus, patri vero quoniā vel retine
re si non soluit, vel repetere si soluit
nimiam portionem potest.

- 10 ¶ His suffragatur quod bona quæ a
mituntur ex decreto alicuius legis
non sunt applicanda fisco nisi pœna
amissionis aponatur ratione crimi
nis. Ita docet glosa. communiter re
cepta. in. l. si pater. C. de hæredi. in
stitu. vbi Ias. prolixè differit glo. &
doctores. in. l. hæreditas. C. de his
quibus. vt indignis. & est opinio cō
munis. secundum Alex. & Ias. col. 3.
in. l. si is qui. ex bonis. ff. de vulg. &
pupilla Alex. & Ias. in. l. si quis mihi
bona. §. seruus municipum. ff. de ad

quir. hæredita. In hac autem spetie,
crimen abest, igitur venientibus ab
intestato hoc est filiis non fisco apli
canda portio est.

- ¶ Meminisse tamen oportet quod
filia ipsa dotata à qua auocatur quā
nimium est, partē faciet cæteris fra
tribus cum mortuo patre bona eius
venerint in diuisionem. Ita proba
tur in verbis petitionis, ibi. *El dere
cho dela demasia passe à los herederos.* fi
lia autem hæres est. Facit quod no
tat Bar. in. l. ab omnib⁹ in principio.
ff. deleg. primo. Rursus cum hæc lex
equalitatem inter filios seruare vel
lit, iniquum est vt filia quæ fortas
sis integram legitimam non accep
pit in dotē, eius partē amittat quod
maiorē dotē acceperit quā lex præ
scribit, quod aduersus iuris disposi
tionē esse videtur vt in. l. quoniā in
prioribus. C. de inoffi. testa. Esset p
fecto summa iniquitas, minuere le
gitimā filiae dotatæ ex eo quod ma
iorē dotē acceperit quā hic præfinit
tur, præsertim cū ipsi nulla culpa im
putari possit ex facto patris sibi im
modicā dotē præstantis. Certe satis
est immodicā dotē reuocari, neq;
oportet legitimā minuere, neq; pœ
na priuationis imponēda est nisi id
expresse iure cautū reperiatur. ita glo.
i. l. i. col. fi. C. de trāfacti. Alex. & Ias.
in. l. sed hoc ita. §. fi. ff. de re iudica.
Alex. l. etiā. §. licet. n. 7. ff. sol. matri.
facit Auth. de nō eligendo. secū. nu
bētes. §. cū igitur. notat Ias. in. l. cum
quidam. col. 3. ff. de libe. & posthu.

Dotis Ratione Filiabus. Cap.36. 178.

& in. l. quod te mihi. col. ante pen. ff. si cert. petat. & in. l. 2. nu. 39. ff. de vulg. & pupilla. Detius. in rubrica de iudici. nu. 52. Alex. l. ex facto. nu. 32. ff. de vulg. & pupilla. Ias. in. l. ab hostibus. ff. solu. matri.

12 ¶ Animaduertendum tamen, quòd si dos reuocatur non quia excedit summam hic præfinitam, sed quia excedit legitimam quæ forte par est taxe & ideo potuit dari, & tunc portio excedens legitimam ad cæteros fratres pertinet ratione legitime sue diminutæ ex melioratione facta ratione dotis tacite vel expresse, nihil autem dotata dandum est, quoniã haberet dotis ratione plusquam legitimam. Si tamen dos data non esset par legitimæ sed excederet summam hic præfinitam & tunc dotata ipsa partem faciet in diuisione immodicæ quantitatis pro parte quæ ad se pertinet ratione legitime. Si tamen dos excederet legitimam & occuparet quintam partem vel partem eius, & tunc ipsa dotata in eius diuisione partem faciet quoniam non magis aliis debetur quam sibi.

13 ¶ Nunc videamus quis teneatur probare dotem legitimam vel dotem immodicam fuisse. Finge exemplum, dotauit pater meus filiam, ego contendendo dotem excessisse legitimam atque ideo me non esse cogendum soluere dotem à patre promissam. Vel finge ipsum patrem dotantem hoc telo sese tueri. Nupta negat dotem excedere legitimam, quero cui

incumbat onus probandi. Hæc quæstionem dubiam reddit celebris sed suspecta doctrina glossæ. in. l. cum de lege. ff. de probatio. quæ docet hæredem obiiicientem legatariis testatorem immodica legata fecisse, atque ideo locum esse legi. Falcidiæ transferre in eos onus contrarium probandi, & quòd si non probent bona testatoris tot legatis suffecisse hæres ea soluere integre non tenetur etiam si nihil ipse probet. Glossæ sententiam probat Bar. in. l. si constante. in prima quæstione primæ partis. ff. solu. matrimo. & in. l. decem. ff. de verbo. obliga. Alexan. & Iaso. col. 19. in. l. si constante. ff. solu. matrimo. Alexan. consi. 55. nu. 6. lib. 1. Alexan. & Ias. l. cum ex causa. ff. de re iudica. & in. l. si. §. licentia. C. de iure. deliberan. Roman. consi. 276. in fine Paul. consi. 212. libro. primo. Aretin. consi. 120. Guido. decisione. 142. Curtius senior. consi. 27. col. 7. Ias. consi. 34. libro primo. Alcia. de præsumptio. regula. 3. præsumptione. 20. Angel. & Bar. l. 1. §. si vsusfructus. ff. ad legem falcid. Ripa. l. si constante. nu. 18. ff. solu. matrimo. Corn. l. si. §. licentiam. C. de iure. deliberā. & est communiter approbata. autore. Ruino. consil. 91. col. 2. lib. 5. Croto. in dicta. l. si constante. in. 2. lectione. nu. 34. ff. solu. matrimo. Ex quo notant doctores in locis supracitatis, paupertatem meam censerī probatam si dicam, ego habeo in bonis aureos decem & nō amplius. Ergo si

si pater vel filij recusantes solutionem dotis promissæ dicant legitimam non sufficere absque lésione cæterorum fratrum, videtur filiam vel generum cui dos est promissa teneri probare legitimam non esse minorem dote, vel dotem nõ excedere legitimam.

14 ¶ Confirmatur hæc opinio, ex eo quod scribit Alexan. consi. 55. nu. 6. lib. primo. Vbi ait quòd si quis fecit donationem & eius hæres vult reuocare, sufficet si dicat donantem non habuisse alia in bonis tempore donationis, & quod volens dicere contrarium habebit necesse illud probare.

15 ¶ Rursus confirmatur ex eo quòd scripsit in simili casu Rodericus in. l. i. titulo *de las arras*, versiculo circa hanc partem, quòd si vxor agat ad arras promissas, tenetur probare eas non excedere metam legis scilicet decimam partem bonorum, quoniam vxor cum petit arras promissas censetur allegare pro fundamento suæ intentionis quod arræ promissæ non exceßerunt decimam bonorum partē. Quam Roderici sententiam, probat Antonius. Gometius, in. l. 51. Tauri. nu. 13. & testatur esse in praxi receptam. Couarru. variarum. resolutio. lib. 2. c. 6. nu. 7.

16 ¶ Sed his non obstantibus contraria sentētia mihi magis placet imo si quis simpliciter centum promittat in dotem, tenetur ea soluere nisi probeat excedere filiæ legitimā. Mo

ueor, quoniam cum filia vel gener dotem petunt, innituntur promissioni sibi factæ, & hoc est vnicum eorum fundamentum. Et si pater sese tueri vult ea exceptione quòd dos excedit legitimam, probare id tenetur. Primo quoniam actor quod asseuerat probare debet. Deinde quoniam qui fundat se in aliqua qualitate tenetur eam probare, glo. in. l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui satisfacere. cogan. Vbi si paupertas est causa intentionis, is qui allegat tenetur eam probare. Et illam glossam, sequuntur ibi Bart. Alber. Angel. & Paul. & Socinus. dicunt esse singularem. Alberi in. l. ei incumbit col. si. ff. de probatio. & in. l. si creditores. ff. de priuileg. credito. Bal. in. l. non prius. in principio. C. quando fiscus. vel priuatus. & in. c. in præsentia. col. antepen. versiculo. quæro quare probatio. de probatio. & consilio. 404. col. 2. libro. 1. Abb. c. bone in primo. col. antepen. de electio. & est doctrina communis, & perfecta, secundum Florian. l. ei incumbit. col. 2. versiculo. Sed si loquamur. ff. de probatio Afflict. decisione. 377. col. si. versiculo. & pro ista parte. Et qui se à muneribus vult excusare allegando paupertatem, eam probare debet. l. cura. §. de deficientium. ff. de muner. & honoribus. Ergo si socer vel filij allegent tenuitatem bonorum aduersus promissam dotē, probare eam tenentur.

17 ¶ Rursus hæc opinio probatur ratione.

tionē, quoniam si expendas glo. in
l.cum de lege & quæ ex eius autori
tate definiunt doctores, non teme-
re reperias locum in quo ipsemet
qui donauit vel promissit tutus sit
exceptione quòd bona nō sufficiāt,
sed hæres eius. Imo vero in nostra
specie esset imprudētissimum si so-
cer tutus esset his tribus verbis, ego
re vera decepi generū (nam hoc est
in summa) quoniam centum quæ in
dotem promissi excedunt legitimā
filix & quòd hac testificatione trās-
ferret in generum onus probandi
quòd dos non excedit legitimam,
& quòd si non probet non sit con-
demnandus.

18 ¶ Rursus moueor quoniam, pater
nunquam censetur malum consi-
lium sumpsisse pro filiis, neque vo-
luisse inter eos inducere inæqualita-
tē, vt dixi capite secundo, & sic nun-
quam est credendus meliorasse fi-
liam, neque ei vltra legitimam pro-
mississe, præsertim cum inde rixa in-
ter generum & filiam oritura sit, &
simultas inter eum & generum. His
accedit quòd pater præsumitur cō-
grue dotasse filiam, vt per Alex. cō-
silio. 133. col. 2. lib. 4. Paul. conf. 403.
circa medium. lib. 2. Marian. consi.
30. col. 2. versiculo. concludo quan-
tum ad secundum membrum. Cur-
tius senior. cōf. 27. col. antepen. ver-
siculo. Fortius. ibi. *Secundo an possit.*
Soci. consi. 288. nu. 21. lib. 2. Detius.
confi. 26. col. 2. Soci. consi. 57. nu. 27
lib. 4. Curtius iunior. consi. 10. nu. 1.

Afflict. consi. Siciliæ. fol. 297. nu. 73.
19 ¶ Sic dos secundum morem regio-
nis data censetur, autore Grato. con-
silio. 135. nu. 45. lib. primo. Detio. l.
pactum. col. fi. C. de collatio. cū aliis
citatis capite primo. Si autem pater
præsumitur congrue dotasse filiam
certe isti præsumptioni stādum ni-
si ex immodico excessu aliud apa-
reret. ita Ias. in. l. voluntas. C. de fidei
commiss. Curtius senior. consi. 27.
col. antepen. prope finem versiculo
fortius. Curtius iunior dicto consi.
10. nu. primo. cum aliis congestis ca-
pite primo, nu. 13. versiculo. deinde
non puto. Hæc autem congruitas
in eo consistit, vt neque minor sit
quam æquum est, neque maior quā
æquum est. Dos autem excedens le-
gitimam est incongrua, ergo pater
dicens dotem legitimam excessisse
dicit eam fuisse incongruam, & cō-
trarium præsumitur & ei standum
donec contra probet pater. His ac-
cedit, quòd Didacus Couarru. va-
riarum, lib. 2. c. 6. nu. 7. ad finem pru-
denter (vt semper) videtur improba-
re opinionem Roderici in. l. 1. titulo
de las arras, & sentit quòd vxor pe-
tens arras nō tenetur probare arras
non excessisse decimam. Nam solū
se fundat in promissione facta, & si
casus incideret ego ad solutionem
arrarum condēnarem hæredes etiā
si vxor non pbarer nō excedere de-
cimam. Moueor ex. l. cū de lege. ff.
de probatio. quæ expræsse videtur
hanc arrarum & dotis quæstionem

definire. Inquit Celsus, quod si hæres denegat solutionem legatorum dicens esse defalcanda quia bona testatoris non tanti erant, (hæc enim est dispositio legis Falcidie) quod ipse probare debet locum esse legi falcidie & si non probet condemnandus est. Inquit lex. *Cū de lege falcidia queritur hæredis probatio est locum habere legē falcidiā, qui dum probare nō potest merito condemnabitur.* Ergo si pater dicat dotē defalcandā, quia excedit legitimā ipse probare debet, & si non probet condemnandus est, & idē in arris.

20 ¶ Confirmatur quoniam etiam si ex natura societatis damnum debeat esse commune, tamen si tecum societatem contraxi addito pacto ut damna sint communia, certe soluta societate possum petere executionem pro capitali, etiam si rationes non fuerint calculatæ & etiam si non sit liquidatum damnum non interuenisse. Ita docuit glosa in l. 10. titu. 10. in glosa magna ad finem quæ citat Socinū. Imo quod fortius est, si promissi tibi decē nisi ex calculo rationis appareat me ea tibi non debere, instrumentum est executioni mandandum etiam antequam ratio calculetur, etiam si in ipso instrumento illa verba apōsita sint nisi ex calculo rationis appareat me nihil debere. Ita docuit Socinus. in l. quibus diebus. §. quidam. titu. col. si. nu. 10. versiculo. & expremis. ff. de cōditio. & demonstr. Ergo etiam si in instrumento dotali apōsita essent hæc ver-

ba, promitto centū nisi ex calculo rationis appareat excedere legitimā filie certe instrumentum est mandandum executioni etiam antequam ratio calculetur. quod est notandum aduersus opinionē Roderici & Antonij.

21 ¶ Hæc opinio indubitanter probanda est, si iam gener vel filia possideret dotem, tunc enim indubitabile erit patrem vel fratres volentes auocare dotē teneri probare dotē fuisse immodicā. Ita Cinus. & Salic. in l. actor. C. de probatio. qui scribunt quod si ad aliquē actum requiratur certus numerus facultatū & aliquis obijciat actū non esse validum quia ille non habet tot facultates, certe is qui obijcit tenetur illud probare. si modo is qui dicitur non habere tot facultates possideat rem quam possidere non potest nisi habeat tot facultates. Subdit Cinus rationē, quoniam cū aliquis est in quasi-possessione actus presumitur iustus & validus cum possideat. Sic Rodericus dicta. l. 1. titulo. *de las arras.* Scribit, quod si vxor possidet arras non tenetur ipsa probare non excessisse decimam, sed illi probare debent qui eas impugnant.

22 ¶ Secundo hæc opinio esset magis expedita, si quis peteret arras vel dotem ex instrumento publico tunc enim propter autoritatem rei iudicate quā instrumentū continet, non tenetur quicquā probare, quia habet pro se instrumentū promissionis. Sed certe si iudicio ordinario

agatur siue executiuo, semper iudicare onus probandi pertinere ad eum qui arras vel dotem defalcare vult ex eo quod tante doti vel tantis arris bona non suffecerint iuxta legem.

- 23 ¶ Illud tamen est longo indice notandum, quod si in instrumento dotis esset facta promissio meliorandi ratione dotis, vel esset facta expressa melioratio ita quod ex verbis instrumenti constaret dotem continere meliorationem & tale instrumentum non est mandandum executioni, nisi pro parte legitima quam ipse petens probare debet. Nam instrumentum ex suo tenore continet vitium manifestum aduersus legem. Neque obstat clausula guarentigia, quoniam fundatur super instrumento. & cum instrumentum & obligatio sint nulla ipso iure clausula tanquam accessoria est nulla. Facit quod signanter scripsit Bal. in l. hac edictali. C. de secundo nup. Disponit illa lex (ut iam sepius est repetitum) quod vxor non possit dare secundo marito in dotem ultra certam summam ne fiat preiudicium liberis primi matrimonij. querit Baldus quid si dicat statutum ut aduersus instrumentum guarentigium nihil possit opponi, numquid tale instrumentum infringi poterit per illam legem & respondet quod sic si filius non consensit, quia preceptum guarentigie quod fundatur super instrumento est irritum, quia si nullum est principale ergo & accessorium, ut etiam notat Socin. l. i. nu. 102. ff. solu. matri,

& opinionem Bal. sequitur. Alex. ibi in apostillis. & Bertr. in repetitione legis hac edictali. §. si vero plus. nu. 5. Areti. cōf. 86. diligenter. in fine. & Iacobin. de sancto Georgio. in dicta. l. hac edictali. Sed quia aliquis posset respondere Baldum non negare instrumentum esse mandandum executioni, sed solum dicere posse infringi, opponendo. l. hac edictali, nota illam doctrinam Bal. Iacobini. & Bertrandi. pro eo quod supradixi, quod maritus agens ad dotem vel vxor petens arras non tenetur liquidum facere dotem vel arras non excedere taxam, Baldus enim & ceteri loquuntur declarando. l. hac edictali, que preafinit metam dotis, & dicit Baldus quod instrumentum promissionis facte aduersus illam legem potest infringi, nisi filij consenserint promissioni, si enim consenserint consensus eis preiudicat, ergo ipsi filij volentes infringere promissionem tenentur probare excessisse taxam, illis enim videtur imponere onus infringendi, quod non potest fieri nisi probando, ut patet in dicta. l. cum de lege. ff. de probatio.

- 24 ¶ Rursus facit quod scribit Bald. in l. si. C. de falsa. causa adiecta legato. Vbi notat quod si dicat statutum ut aduersus instrumenta dotalia non possit opponi exceptio, quod non potest opponi nisi illud quod tangit instrumentum, puta defectum solennitatis instrumentalis, ut est defectus

De non Meliorandis

diei vel consulis, & similia quæ tan-
gunt instrumentū, non autem quod
tangit substantiā debiti. Quod quo-
modo intelligatur, vide Rodericū,
in repetitione. l. post rem post duo-
decimam limitationem. versiculo.
sed pro euidencia. col. 2. ibi. *præterea
facit optime*. Et postea. col. 12. versicu-
lo. nec etiam obstat. ff. de re iudi-
cata.

25 ¶ Reducendo ad limitationem pro-
positam, dico quod si in instrumen-
to dotis est facta melioratio, ita
quod ex verbis expressis constet
patrem meliorare, non est mandan-
dum executioni instrumentum do-
tis. Moueor ex Bal. in. l. etiam. col. 1.
& 2. C. de executio. rei iudica. vbi di-
cit, quod in instrumentis guarenti-
giatis considerandum est an defici-
at natura vel substantia vel solē-
nitas, nam quodcumq; horum defici-
at clausula guarentigiæ nil ope-
ratur. Vnde infert quod si instrumē-
tum est factum cum furioso vel in-
carcerato ad vtilitatem incarceran- 26
tis, vel si instrumentum contineat
contractum innominatum, vel in
eo non sit seruata solemnitas alicu-
ius statuti, non est mandandum exe-
cutioni. Vt si dicat statutū ne vxor
contrahat absque facultate mariti,
certe si deficit licētia non meretur
executionem, quæ omnia refert &
sequitur Rodericus in repetitione
l. post rem. post duodecimam limi-
tationem. versiculo. sed pro euiden-
tia. col. 7. versiculo. quinto allego.

ff. de re iudica. Cum autem in in-
strumento promittitur melioratio,
certe palam fit aduersus præceptū
legis, & contractus est ipso iure nul-
lus, ex dispositione legis, & cum ex
eius tenore statim constet nullum
esse cum expressam contineat me-
liorationem, non oportet dare oca-
sionem litibus, mandando instru-
mentum executioni. His congruit,
quod si ex instrumento constet diē
non aduenisse, non est mādandum
executioni, vt expresse definitur. in
l. si. titulo. *de las excepciones*. lib. 3. or-
dina. ibi. *siendo passados los plazos*. Si
ergo vt non fiat executio sufficit
diem non aduenisse, quantomagis
constare ex ipso instrumento illum
non solum non valere, verum etiā
esse ipso iure nullum aduersus pro-
hibitionem legis. Facit quod scribi-
tur in l. si. C. de edicto. diui. Adria.
tollen. quod non debet quis miti in
possessionem ex testamento cuius
vitium est notoriū ex eius aspectu.

¶ Ergo in ea sum sententia, vt agens
ex promissione dotis obtinere de-
beat etiam si non probet dotem nō
excedere legitimam, siue agat iudi-
cio ordinario, siue executiuo, nisi
ex ipso instrumenti tenore constet
patrem meliorasse. Non obstant ad-
ducta in contrarium, quoniam do-
ctrina glosæ. in l. cum de lege. ff. de
probatio. nō probatur iure. Deinde
vt vera sit, intelligenda est iuxta le-
gē quam citat, scilicet iuxta. §. licen-
tiā. l. si. C. de iure. deliberan. qui tex-
tus

tus loquitur quando hæres confece-
rat inuentarium, quo casu propter
presumptionem quæ est pro inuen-
tario, hæres dicens tot legata fuisse
relicta à testatore, & tot bona remā-
fisse in eius hæreditate vt aparet ex
inuentario, transfert onus proban-
di in legatarios. Ita intelligenda est
illa glosa. Secundum Imolam. in ru-
brica. ff. de noui. oper. nuntia. Alex.
ibi. col. pen. & Niconicius. nu. 269.
Alex. in. l. si constante. nu. 7. Iaso. nu.
131. Ripa. nu. 20. Crotus. nu. 9. prima
lectione. ff. solu. matri. Couarru. va-
riarum. resolutio. libro. 2. cap. 6. nu.
4. versiculo non obstat. Alexan. &
Aretin. in. l. in illa. col. pen. ff. de ver-
bo. obliga. Alex. l. decem. col. 5. ff.
eo. titulo Ias. in. §. itē si quis in frau-
dem. nu. 70. Institu. de actionib. &
in. §. licentia. l. si. C. de iure. delibe.
Ripa. c. cum ecclesia. nu. 83. de causa.
possessio. & proprieta. Alcia. regu-
la. 3. presumptio. 20. Rodericus. l. 1.
titulo, *de las arras*, versiculo circa
hanc partem, Iacobinus, in. d. l. cum
de lege. ff. de probatio. Non obstat
quod scripsit Rodericus. l. 1. titulo,
de las arras. §. circa, quoniam eius do-
ctrina meo iudicio aliena est à veri-
tate, vt modeste sentit Couarru. di-
cto libro. 2. variarum resolutionum
cap. 6. nu. 7.

An hæc lex obserua-
ri debeat etiam si in contrarium
adfit rescriptum principis.

ON EST FAL-
sum quod doctissi-
mus quidam vir scri-
psit, legem instareffe
telæ ab araneis con-
textæ, quam magna animalia rum-
pūt, pusillavero naturæ imbecillita-
te irretita pereunt. Solent ditiores
& qui antiqua gentis nobilitate præ-
stant impetrare regium diploma, vt
non obstante hac lege possint filias
immodicæ dotare, quæro an hoc
æquum sit & admitendum. Equidē
sub bono principe oportet ad vn-
guem seruari leges, tanto consilio
tanto studio proditas, vt si quis hu-
manas constitutiones in vniuersum
excretur haud procul absit à blas-
phemia. Sed præsertim oportet ob-
seruari hanc legem, quæ nisi me fal-
lit animus neque auctoritate, neque
utilitate, neque prudenti æquitate,
cuiquam ex Hispanicis cedit. Lau-
dant eam oēs boni viri, extollūt lau-
dibus eruditi, seruandamq; tanquā
reipublicæ maxime utilem admo-
net Antonius Padillia eruditi inge-
nij, & eximie prudentiæ senator am-
plissimus in Authē. res quæ, nu. 24.
C. commu. delega. Didacus Couar-
ruuias vir immortalitate dignus in
epitome super quarto. 2. par. §. 7.
nu. 3. Petrus Auendanius. multe ex-
ercitationis aduocatus in tractatu
de exequendis mandatis. c. 14. nu. 6.
vbi dicit legem seruari & publicæ

De non Meliorandis

interesse vt seruetur. Eam interprætatur Orosius vir grauissimus aureæ dictionis fœlici iucunditate clarissimus in. l. omnes populi nu. 149. ff. de iusti. & iure ac nouissime Tullius Ferdinandus multæ experientiæ & ægregiæ doctrinæ vetus aduocatus in. l. 17. Tauri vbi dicit illam legem. 17. & similes quæ permittunt meliorare filiam dotis ratione, hodie nō esse seruandas, quia sunt correctæ per hanc legem. Hancq; medicinā adferri nostris moribus tanquam maximè necessariam pie exoptauit, Ioannes Bernardus Calagurritanus Episcopus regula. 213. fallentia. 4. ad finem. & Gregorius Lupus n̄rorum morū, peritissimus. dicit hodie videndam hanc legē in. l. 8. titu. 4. par. 5. Equamque & sanctam apellat Didacus Peretius sacri iuris professor apud Salmanticensis in bonis studiis pœne detritus in aditione. ad Rep. Seguræ in. l. cohæredi. §. cum filia, nu. 130. ff. de vulg. & pupil. Cumque hæc lex tot eruditis tā prudensvisā sit vt dicant publicæ interesse vt seruetur, difficile derogari ei debet rescripto principis cum tot rationibus innitatur quas retuli capi. 2. Si tamē princeps dispēsaret nō erit locus, legi cū enī eā possit in vniuersum tollere poterit vno casu dispēsare, obediendū est enī p̄cipi, humano & diuino iure.

2. ¶ Sic pœnæ impositæ fœminæ secundo nubenti, vt scilicet nō possit viro dare in dotē vltra certā summā, vt

in. l. hac edictali. C. de secū. nup. tollitur rescripto principis, vt docuit Bertrandus. in repetitione eius legis nu. 33. versiculo. idem etiā pulchræ vult Bal. cōf. 10. li. 4. Curtius senior. consi. 78. col. 5. Sic generaliter oēs pœnæ secundo nubētium tolluntur si mulier secundo nubat impetrata facultate à principe, autore Ang. & Guiliel. Sandi. in. l. mater. C. ad Tertul. Ioan. à Garronibus. in repetitione rubrice. C. de secun. nup. nu. 126. & 128. vbi dicit, nu. 130. & n. 128. quòd l. hac edictali quæ prodita est fauore liberorum primi matrimonij, ne mulier secundo nubens det in eorū præiudiciū amplam dotem, vt disponitur in dicta. l. hac edictali, potest tolli & tollitur rescripto principis. Facit. l. etiā. §. primo. ibi *idem si à principe liberam testamenti factionē impetravit.* ff. de bonis. libertorū. Dum tamen in dicta licentia sit clausula non obstantibus vt per Ioan. à Garronibus. vbi supra nu. 128. Sic taxatio regis constitutionis ne pater in præiudiciū filiorū possit p̄legare vltra tertiā, tollitur rescripto principis, potest enim princeps minuire legitimā de quo vide, Rodericū in repetitione. l. qm̄ in secūda limitatione legis regis in principio. C. de inof. test. Quæ latius non prosequor, qm̄ res omni ambiguitate vacat. Tantū vellē nē legē prudētissimā reipublicæ vtilē dispēsationib⁹ inanē redderent, eximentes ab eius decreto eos quos magis decebat eam seruare, sci-

scilicet ditiores, vt aliis essent exemplum modestiæ & frugalitatis.

3 ¶ Postremo non omitendum, quòd Ioannes Oroscius, vir grauis, elegantia ingenij (vt ex scriptis aparet) cū Itatorum doctissimis comparādus, scripsit in. l. omnes populi. nu. 149. ff. de iusti. & iure. quòd interrogatus an dispositio huius legis extendenda sit ad dotes constitutas ante annum quo edita fuit & condita, si modo matrimonium sequutum fuit postquam fuit condita, dicit se respondisse, etiam hoc casu

seruandam legem. Mouetur ex traditione Bart. & communi in dicta. l. omnes populi. vide doctores ibi. Lex autem ista edita fuit à Carolo Casare primo huius nominis Hispaniarum rege in conuentu Madritensi, anno à partu virginis trigessimò quarto, supra mille & quingentos, neque alia maiori consilio edita. videtur. Opinio tamen Orosci videtur auersari legi ibi. *Mandamos que de aqui adelante enel dary prometer delas dotes.*

❧ HIC ET VBIQUE A ME SCRIP-
pta omnia subiicio iudicio sanctæ
Catholicæ Ecclesiæ.

❧

GRANATAE.

❧ Apud Hugonem à Menam Typographum accuratissimum.

Anno. 1566.

❧